

April 2021

Fakta-tjek af regeringens oplysninger til EU om dansk kødproduktions klimaeffektivitet

1. Baggrund:

Som del af de igangværende forhandlinger om EU's landbrugsstøtte, skal EU-landene i sidste kvartal 2021 indsende en CAP strategisk plan, der redegør for hvordan hvert land vil fordele landbrugsstøtten til blandt andet at opfylde EU's klimamålsætninger.

Forarbejdet til de CAP strategiske planer kræver, at hvert EU-land samarbejder med Kommissionen; afholder høringer og inddrager interessenter¹; og fremlægger en SWOT-analyse, der kortlægger de styrker, svagheder, muligheder og trusler det pågældende lands landbrug har mht at opfylde EU's målsætninger for miljø og klima.

På baggrund af landenes SWOT-analyser afgav EU-kommissionen i december 2020 individuelle anbefalinger til hvert EU-lands videre arbejde med deres CAP strategiske plan².

I EU-kommissionens anbefalinger til Danmark står der på side 12:

“The (draft) SWOT takes account of the high emissions from agriculture, however notes that in Denmark GHG emissions are 3.71 kg CO2 per kg meat produced, far less than the EU average 8.14 kg (2016). However, it is also noted that as climate-efficiency is already there, there is no immediate potential for a further fast reduction”.

2. Danmarks tvivlsomme oplysninger til EU-kommissionen

Det forekommer utroligt at dansk kødproduktion allerede skulle være så ekstremt klimaeffektivt som det hævdes. Hvis dansk kød reelt kun udledte 3,71 kg CO₂/kg kød i forhold til et EU gennemsnit på 8,14 kg CO₂/kg kød, svarer det til at ét kg EU-kød er 220% værre for klimaet end ét kg dansk kød.

Tallene EU refererer til stammer fra en tvivlsom figur i Danmarks SWOT³ (s. 29), indsat herunder). Hensigten med figuren er, at underbygge påstande om at dansk kødproduktion klimamæssigt er så

¹ NB: 92-gruppen er ikke blevet inddraget hverken i udarbejdelsen af Danmarks CAP strategiske plan eller i udarbejdelsen af Danmarks SWOT-analyse.

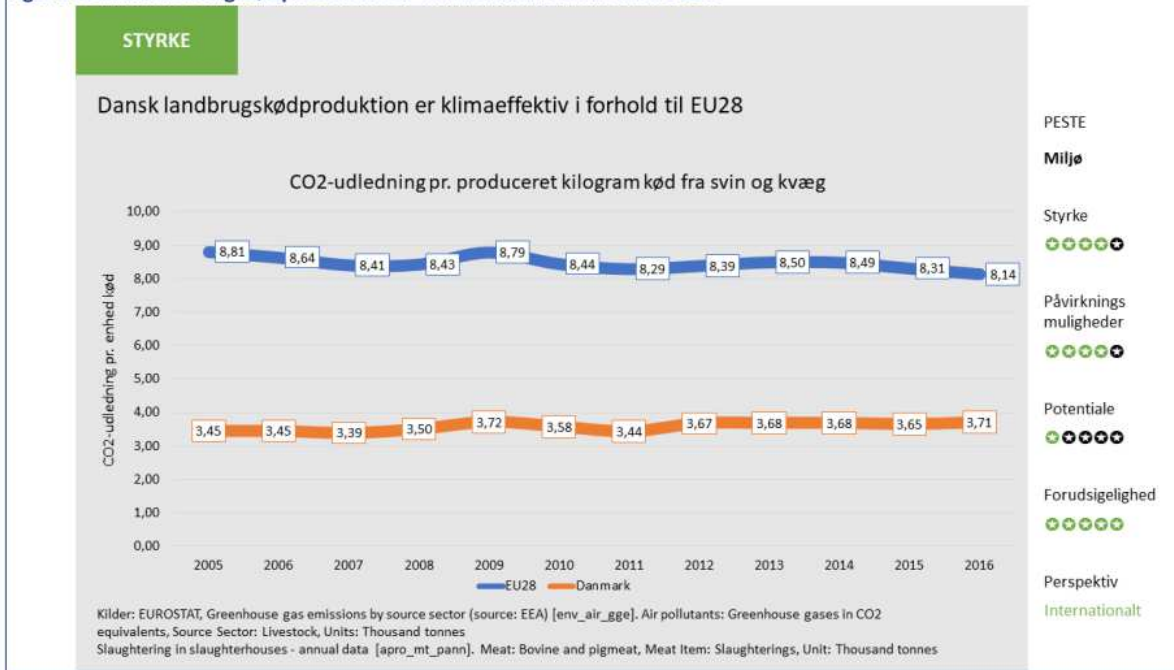
² https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-policies/common-agricultural-policy/cap-strategic-plans_en#cap-strategic-plans-recommendations

³ Den danske SWOT rapport: [https://lbst.dk/fileadmin/user_upload/NaturErhverv/Filer/Tvaergaende/EU-arbejdet/Landbrugsreform - direkte stoette/SWOT Rapport 2 Maalsaetning 2 DEF.pdf](https://lbst.dk/fileadmin/user_upload/NaturErhverv/Filer/Tvaergaende/EU-arbejdet/Landbrugsreform_-_direkte_stoette/SWOT_Rapport_2_Maalsaetning_2_DEF.pdf)

overlegen, at det dels ikke er muligt at reducere yderligere, og at dansk kødproduktion derfor skal fritages for at indføre klimatiltag så dansk kødproduktion kan fortsætte i sit nuværende omfang.

Akkumuleret udgør effektiv animalsk produktion en betragtelig CO₂-besparelse og dermed en væsentlig styrke sammenlignet med EU28. En høj grad af effektivitet medfører, at det kan være vanskeligt at identificere yderligere effektiviseringspotentiale. Imidlertid er det realistisk, at den hidtidige udvikling fortsætter, idet dansk landbrugs effektivitet har været stabil over en længere årrække, hvilket er positivt, da Danmark i så fald fortsat vil være mere klimaeffektiv end EU28.

Figur 9: Dansk landbrugskødproduktion er klimaeffektiv i forhold til EU28

Teknologisk Institut/Pluss Leadership/Epinion/Efiko

Påstanden om en så enorm klimafordel ved dansk kødproduktion er dog næppe trolig. Tallene forekommer helt utrolige set i forhold til eksisterende undersøgelser, der sammenligner klimapåvirkningen af forskellige landes kødproduktion.

3. Eksisterende sammenligninger af CO₂-udslippet per produceret kilogram kød fra svin og kvæg.

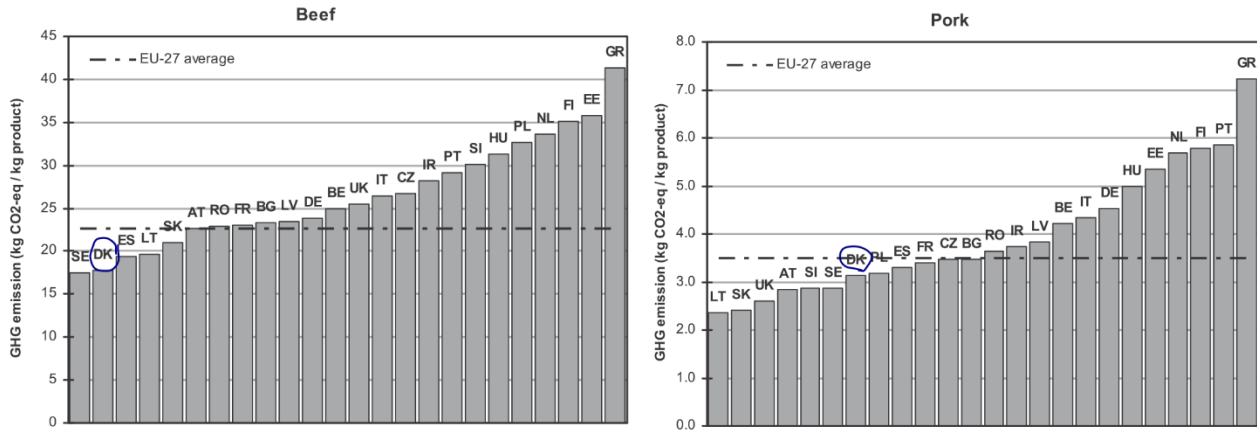
Påstanden i Danmarks SWOT, at kød fra EU28 er 220% værre for klimaet end dansk kød, forekommer utrolig i forhold til flere eksisterende sammenlignende undersøgelser hvor klimapåvirkningen fra dansk kødproduktion ikke fremstår entydigt bedre eller værre end EU27-gennemsnittet:

Lesschen et al. (2011) *Greenhouse gas emission profiles of European livestock sectors*, Animal Feed Science and Technology 166–167⁴.

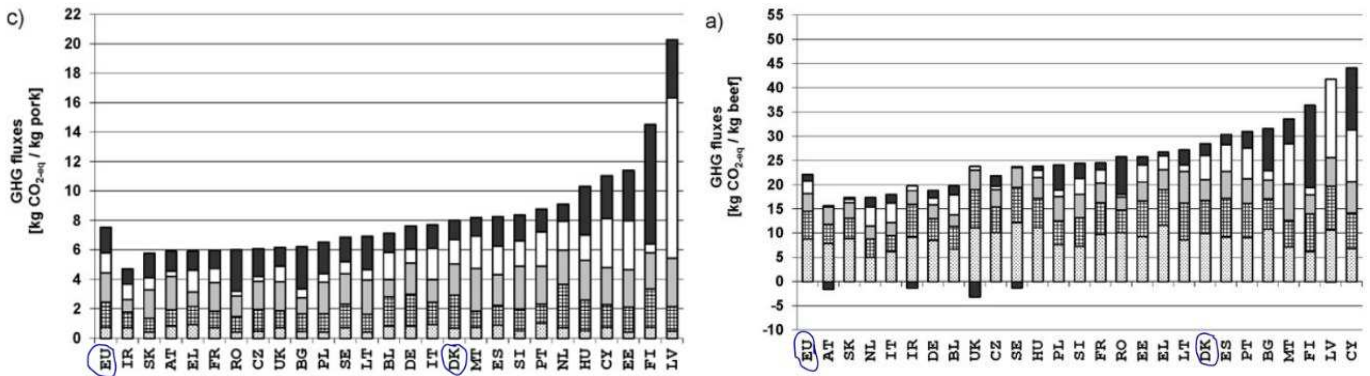
⁴ <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0377840111001775>

Ifølge Lesschen et al. (2011) ligger Danmark ca. 26% bedre end EU28-gennemsnittet på oksekød. Dansk oksekød udleder ca. 18kgCO₂ per kg oksekød, hvor EU-gennemsnittet er 22,6kgCO₂ per kg oksekød.

Samtidig ligger Danmark ca. 9% bedre end EU28-gennemsnittet på svinekød. Dansk svinekød udleder ca. 3,2kgCO₂ per kg svinekødkød, hvor EU-gennemsnittet er 3,5kgCO₂ per kg svinekød.

Weiss & Leip (2012) Greenhouse gas emissions from the EU livestock sector: A life cycle assessment carried out with the CAPRI model, Agriculture, Ecosystems and Environment 149 (2012)⁵

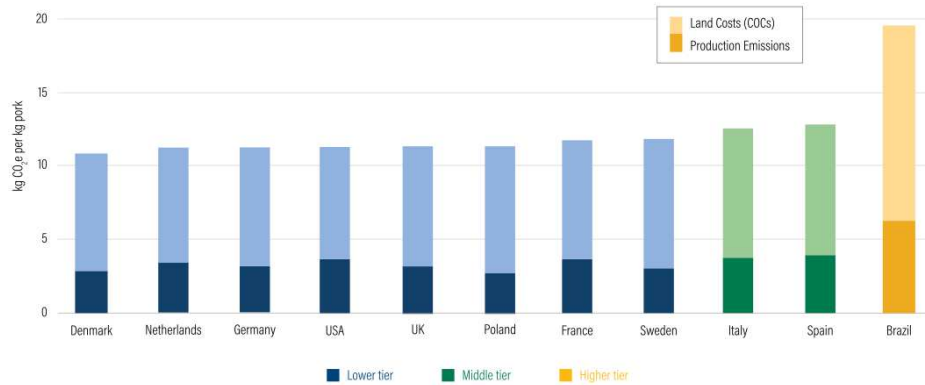
Ifølge Weiss & Leip (2012) ligger Danmark ca. 19% værre end EU28-gennemsnittet på oksekød. Dansk oksekød udleder ca. 28kgCO₂ per kg oksekød, hvor EU-gennemsnittet er ca. 22,6 kgCO₂ per kg oksekød.

Samtidig ligger Danmark ca. 6% værre end EU28-gennemsnittet på svinekød. Dansk svinekød udleder ca. 8kgCO₂ per kg svinekød, hvor EU-gennemsnittet er 7,5kgCO₂ per kg svinekød.

⁵ <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0167880911004415>

Wirsenius et al. (2020) *Comparing the Life Cycle Greenhouse Gas Emissions of Dairy and Pork Systems Across Countries Using Land-Use Carbon Opportunity Costs*, World Resources Institute Working Paper⁶.

Figure 2 | **Pork Efficiencies by Country**

Wirsenius et al. (2020) sammenligner ikke udslippet fra oksekød og har kun elleve lande med i sin undersøgelse, heraf to ikke-europæiske. Undersøgelsen kan derfor i denne sammenhæng blot bruges til at sammenligne udslippet fra dansk svinekød med udslippet fra svinekød fra de otte andre europæiske lande i undersøgelsen.

Ifølge Wirsenius et al. (2020) tallene, ligner det at **Danmark er ca. 9% bedre end de otte andre EU-lande på svinekød**. DK er opgivet til 10,8 kgCO₂ per kg svinekød. De otte europæiske lande er på 11,8 kg CO₂ per kg svinekød (regnet som simpelt gennemsnit, dvs. gennemsnittet er ikke vægtet efter hvor meget svinekød de otte lande hver producerer).

EU-Commission (2020) *Commission recommendations to Member States as regards their strategic plan for the CAP, Annex 2*⁷.

EU-kommissionen sendte den 18. december 2020 hvert EU-land individuelle anbefalinger til deres videre arbejde med deres nationale CAP strategisk plan (se første side af dette notat). Samtidigt leverede EU-kommissionen et lille bilag (annex 2), der leverer overordnede klimadata for hvert EU-lands landbrugssektor og dermed giver lidt mulighed for at sammenligne Danmark og EU27 gennemsnittet.

⁶ https://files.wri.org/s3fs-public/comparing-life-cycle-greenhouse-gas-emissions-dairy-pork-systems_0.pdf

⁷ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/food-farming-fisheries/key_policies/documents/cap-strategic-plan-c2020-846-annex_en.pdf

Annex 2 – Developments of greenhouse gas emissions from agriculture and land use, land use change and forestry sectors in the EU

Green Deal objective	Greenhouse gas emissions								
EU target	Contribution to the 55% greenhouse gas emissions reduction target by 2030 and to climate neutrality by 2050								
Indicator	Developments of greenhouse gas emissions from agriculture since 1990 and 2005		Emissions from agriculture in million tonnes of CO ₂ equivalents ¹²	from enteric fermentation in million tonnes of CO ₂ equivalents ¹⁶	Of which from managed agricultural soils in million tonnes of CO ₂ equivalents ¹⁷	from manure management in million tonnes of CO ₂ equivalents ¹⁸	Emissions from enteric fermentation per unit of ruminants in tonnes of CO ₂ equivalents per livestock unit ¹³	Emissions from agriculture per unit of agricultural land in tonnes of CO ₂ equivalents per hectare of utilised agricultural area ¹⁴	Greenhouse gas emissions from land use, land use change and forestry in million tonnes of CO ₂ equivalents ¹⁵
Years/ period	Δ 1990 / 2016-2018	Δ 2005 / 2016-2018	Average 2016-2018						Average 2016-2018
EU-27	-20.1%	-0.1%	396.8	173.1	153.1	56.3	2.7	2.5	-266.9
Member State situation									
BE	-18.2%	-3.3%	10.0	4.6	3.3	1.9	2.6	7.4	-1.0
BG	-47.7%	26.1%	6.5	1.5	4.2	0.6	2.3	1.3	-8.5
CZ	-44.4%	6.9%	8.8	3.0	4.5	1.0	2.8	2.5	-0.4
DK	-15.7%	-1.6%	11.1	3.7	4.2	2.9	3.3	4.2	5.7
DE	-17.6%	1.8%	65.4	25.5	26.0	9.5	2.8	3.9	-27.0

Annex 2 giver ikke mulighed for at sammenligne CO₂-udslippet per kg svinekød og oksekød. De kategorier i annex 2, der direkte relaterer til kødproduktion, er "enteric fermentation" og "manure management". De to kategorier udgør tilsammen 59,4% af dansk landbrugs samlede 2018-udslip på 11,1MT CO₂ (Annex2 medregner ikke udslippet fra landbrugets transport).

I forhold til påstanden fra Danmarks SWOT-analyse, om at kød fra EU27 skulle være 220% mere klimabelastende end dansk kød, er det bemærkelsesværdigt at Danmark i kategorien "Emissions from enteric fermentation per unit of ruminants in tonnes of CO₂ equivalents per livestock unit" har et udslip på 3.3 ton CO₂ per LSU-dyreenhed, hvor EU27 gennemsnittet er 2,7 ton CO₂.

Danmark udleder altså 22% mere per dyreenhed end EU27 på enteric fermentation.

Annex 2 inkluderer ikke en tilsvarende per-enhed sammenligning for kategorien "manure management", der ligesom enteric fermentation er stærkt relateret til kødproduktionens udslip. Udslippet fra husdyrgødning og udslippet fra enteric fermentation må dog antages at stamme fra det samme antal LSU-dyreenheder. Ud fra Annex 2 kan det derfor beregnes at EU27 fra gødning udleder 0,88 ton CO₂e per LSU-dyreenhed, mens dansk udslip fra gødning udleder 2,59 ton CO₂ per LSU. **Danmark udleder altså 195% mere per dyreenhed end EU27 på manure management.**

Fra Annex2 fremgår det endvidere at:

Dansk landbrugsjord udleder 4,2 ton CO₂e per hektar, hvor EU27 udleder 2,5 ton/hektar. **Dansk landbrugsjord udleder således 68% mere CO₂eq per hektar end EU27.** Landbrugsjordens udslip relaterer sig i Danmarks tilfælde stærkt til kødproduktions udslip, da ca. 80% af Danmarks samlede landbrugsjord bruges til dyrefoder⁸. En væsentlig årsag for dansk landbrugsjords høje udledning per hektar skyldes formentligt Danmarks dyrkning af lavbundsjord. Kulstofrige tørvejorder forekommer primært i det nordlige Europa⁹.

Dansk landbrug har mellem 2005 og 2016/18 kun reduceret sit udslip med 1,6%. Det er et særdeles sølle resultat af over ti års klimaindsats i landbruget. Desværre har klimaindsatsen stået

8

<https://www.dyrenesbeskyttelse.dk/sites/dyrenesbeskyttelse.dk/files/publikationer/S%C3%A5dan%20ligger%20lande%202017.pdf>

⁹ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/food-farming-fisheries/key_policies/documents/cap-specific-objectives-brief-4-agriculture-and-climate-mitigation_en.pdf

endnu mere stille i EU27, som kun har reduceret med forsvindende 0,1%. **Dansk landbrug har for hele landbrugets udslip opnået 1,5 procentpoint større reduktion end EU27 (2005-2016/18).**

Den forsvindende lille CO₂-reduktion EU27-landbruget har leveret siden 2005 giver en klar indikation af at det ikke nytter at Danmark baserer klimaindsatsen i landbruget på om dansk landbrug klarer sig marginalt bedre eller værre end EU27. Udgangspunktet er at komme i mål med Parisaftalen og EU's mål om nettonul i 2050. Det vil f.eks. kræve at EU-landenes CAP strategiske planer sætter stramme Pariskompatible reduktionsmål for landbrugssektoren. Den omstilling kan ikke undgå også at omfatte en reduktion i produktionen og forbruget af kød¹⁰ - også i Danmark.

4. Opsummering

Det forekommer usandsynligt at påstanden i Danmark SWOT, om at dansk kød er suverænt bedre for klimaet end kød fra EU27 er sandfærdig.

Man burde kunne forvente at EU-kommissionen selv besad tilstrækkeligt viden om europæisk landbrug til ved egen kraft at kunne sætte spørgsmål ved utrolige tal, der optræder i enkelte EU-landes SWOT-analyse. Især når der som i Danmarks tilfælde både er tale om højst utrolige tal og at tallene tydeligt fremsættes med henblik på at få dansk kødproduktion fritaget for yderligere klimaindsats.

Det at EU-kommissionen DG AGRI ikke straks stillede spørgsmål til påstandene i Danmarks SWOT, er et svigt fra EU's side. Det stiller spørgsmålstegn ved, om EU-kommissionen overhovedet evner ansvaret om, at fordele CAPens 350 milliarder Euro på en måde så EU's klimamål opfyldes. Men ansvaret for rigtigheden af de oplysninger, der står i den danske SWOT, tilfalder naturligvis alene den danske regering. Hensigten med dette notat er at bede folketinget om at: 1) at fremskaffe troværdige oplysninger om CO₂-belastningen fra dansk kødproduktion; og 2) i fald SWOT-analysens påstand om over 200% klimamæssig overlegenhed ved dansk kød ikke kan bekræftes, at den danske regering underretter EU om tingenes tilstand.

¹⁰ <https://rgo.dk/wp-content/uploads/fra-foder-til-foede.pdf>